

Concept Verslag gesprek vertegenwoordigers dorpsraad Albergen en gemeente Tubbergen inzake AZC Albergen

Datum gesprek: 16 februari 2023

Deelnemers : 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e (allen namens de Dorpsraad Albergen),
Jon Hermans (waarnemend burgemeester), Jolande Scholten (gemeentesecretaris),
5.1.2e (Noaberkracht)

Aanleiding voor het gesprek tussen de gemeente Tubbergen en de dorpsraad Albergen is de berichtgeving in de pers (RTV Oost, Tubantia) over het AZC Albergen en de door de Dorpsraad gestelde vragen naar aanleiding van die berichtgeving. De vragen, die zijn gesteld aan de gemeenteraad, worden in het gesprek niet beantwoord. Dat gaat via de reguliere weg.

De berichtgeving levert over en weer emoties op. Het is belangrijk om dit met elkaar te bespreken. Waar zit deze emotie precies? Wat doet dit met iedereen? Wat is er gebeurd, waar staan we nu. Hoe kunnen we vooruit?

5.1.2e schetst wat er vooraf is gegaan aan de ontstane situatie.

Er is ergens voor april 2022 een gesprek geweest met de dorpsraad en wethouder Berning. Daarbij is ook gesproken over de toegevoegde waarde van de dorpsraad. De dorpsraad stond op het punt waarop zij dacht: we kunnen wel stoppen. Alles wordt al besproken en besloten zonder ons er bij te betrekken. Als voorbeeld worden de windturbines genoemd. Communicatie is het sleutelwoord daarbij.

In april 2022 kreeg 5.1.2e een telefoontje van wethouder Berning dat er statushouders zijn geplaatst in 't Elshuys. Echter, dat was al bij haar bekend via omwonenden. Op de vraag van de dorpsraad of het goed zou zijn om dit breder te communiceren, werd geantwoord dat dit niet verstandig was. Met daarbij als reden dat het niet onnodig reuring moet veroorzaken. Veel later, in juni 2022, is er toen een artikeltje in Tubantia verschenen over statushouders in 't Elshuys.

Op 7 juli 2022 is er een gesprek geweest tussen enkele collegeleden en de dorpsraad waarbij ook nadrukkelijk is gesproken over communicatie. De afspraak is toen gemaakt dat als de voorzitter van de dorpsraad denkt dat er iets niet goed gaat in de communicatie, ze dan altijd de burgemeester kan bellen.

In diezelfde periode zagen omwonenden allerlei bezoekers bij 't Elshuys, waarvan zij het vermoeden hadden dat dit mensen van het COA waren. De vraag is gesteld of er meer aan de hand is dan is verteld? Dit zou door de gemeente zijn ontkend.

5.1.2e vraagt voor zijn vakantie of er niks méér aan de hand is. Ambtelijk zou zijn gezegd dat dit niet het geval is en dat 5.1.2e gerust op vakantie kon. Toen medio augustus bleek dat het COA het pand had aangekocht, ontstond achteraf het idee dat het onderbuikgevoel wel degelijk klopte.

Door dergelijke gebeurtenissen heeft de dorpsraad het gevoel dat ze niet als serieuze gesprekspartner wordt gezien en dus ook niet als zodanig kan functioneren.

Raadsleden zeggen ook dat het hen ook heeft overvallen. Nu blijkt uit de media dat er wel degelijk is gesproken over een dwangmaatregel. Er is vanuit de dorpsraad een wantrouwen ontstaan door de gang van zaken. Er is geen vertrouwen meer in de vertegenwoordigers van de gemeente.

In de raadsbijeenkomst van 25 oktober 2022 hebben verschillende mensen ingesproken en hun persoonlijke angsten en verhalen verteld. Toen vervolgens de raadsleden het woord mochten nemen,

werden er briefjes of een laptop uit de tas gehaald met de teksten die zij in brachten. Daardoor hebben inwoners het gevoel gekregen dat hun inspraak helemaal geen zin heeft gehad, terwijl zij daar wel hele persoonlijke verhalen in het openbaar hebben verteld.

De burgemeester geeft aan de insprekers met hun verhalen en woorden absoluut indruk hebben gemaakt. Het is ook zo dat de verschillende verhalen en heftige emoties ook op de raadsleden indruk hebben gemaakt. Anderzijds zijn er ook allerlei nare bewoordingen en uitlatingen richting raadsleden en bestuurders gegaan; dat heeft ook heel veel impact op hen gehad.

Ter toelichting geeft de burgemeester aan dat woordvoerders in de raad hun teksten bij dergelijke gevoelige vraagstukken vaak vooraf klaar hebben, juist om het goed te doen. Goed overwegen wat je precies zegt. Dat er dan op dat moment niet gereageerd wordt of lijkt te worden op hetgeen door de insprekers is ingebracht, kan echter wel een vervelend beeld oproepen. De emoties, verhalen, angsten van de insprekers waren absoluut wel bekend bij de woordvoerders/raadsleden. Dat hebben zij wel degelijk betrokken bij de woordkeuze.

De hele aanloop naar de raadsvergadering van 25 oktober maakte dat de situatie op voorhand al gespannen was. Voor raadsleden (vanuit het besef dat ze het nooit goed kunnen doen bij dit gevoelige onderwerp) en voor inwoners.

Hoewel het in Tubbergen zeker niet uniek is dat er een unaniem raadsbesluit wordt genomen, is het begrijpelijk dat dit een teleurstellend resultaat was voor de inwoners.

Het artikel van RTV Oost van 9 februari is gebaseerd op interne communicatie van het COA. De gesprekken met de gemeente zijn inderdaad al in april 2022 begonnen. Dat wordt ook niet betwist door de gemeente. Door het COA was een groep externen gevraagd om een 'rondje langs vele gemeenten te maken'. De vraag aan gemeente was: wat kunnen jullie leveren als het gaat om asielopvang? Zijn er gebouwen beschikbaar? Er was een maatschappelijke druk om vluchtelingenopvang te realiseren. Dus dat die vraag werd gesteld, was niet vreemd. In de gesprekken destijds is nooit gesproken over een specifieke dwangmaatregel voor Tubbergen. Er is in algemene zin wel gesproken over de voorbereiding van de 'dwangwet' (nu Spreidingswet, echter deze is op dit moment nog steeds niet in werking getreden).

Op enig moment is COA bij de eigenaresse van 't Elshuys gekomen om het gebouw te kopen. Dat gebeurt (inmiddels) op veel meer plekken in Nederland. Ook heeft de gemeente Tubbergen gekeken of we als gemeente positie konden verwerven. In diezelfde periode werd er ook belangstelling voor het pand getoond door een zorginstelling. Het COA heeft het pand uiteindelijk gekocht.

Uit de stukken van het COA maken wij op dat het COA worstelde met de vraag hoe het dwingend juridisch instrumentarium ingezet kon worden.

De burgemeester geeft aan dat ze het begrijpt dat de dwangmaatregel voor de gemeente en de bestuurders als een verrassing is gekomen. Dat wil niet zeggen dat de gemeente altijd foutloos werkt en heeft gewerkt ten aanzien van de communicatie.

We kunnen het verleden niet reorganiseren, maar we kunnen wel de toekomst organiseren. De opgave ligt er. Of we nou willen of niet.

In dat licht is het wel mooi dat we, weliswaar ieders vanuit zijn of haar eigen belang en verantwoordelijkheid, samen kunnen werken in zowel de begeleidingsgroep als de veiligheidsgroep. Dat is nieuw in Nederland. Dat geeft wel aan dat we de bewoners wel serieus nemen. Het is niet voor niets dat de dorpsraad ook in de begeleidingsgroep zit. Daar hoort dan overigens ook de verantwoordelijkheid bij om de eigen achterban te informeren.

Daarbij wordt door de burgemeester opgemerkt dat de bestuursovereenkomst uiteindelijk wel een overeenkomst tussen besturen is.

De burgemeester spreekt uit dat bestuurders en raadsleden hun democratische werk in vrijheid en veiligheid moeten kunnen blijven doen. Verschillende berichten op social media voldoen daar niet aan. Er is daarbij ook sprake van intimidatie. Dat kan niet. Dergelijke reacties op social media helpen ons allemaal niet. Het zet de zaak enorm op scherp. Help elkaar om dit in te dammen, spreek elkaar er op aan. Ook in Albergen gaan mensen ook steeds meer met elkaar in gesprek. Of ze het er nou mee eens zijn of niet. Er wordt ook weer wat genuanceerder met elkaar gepraat. Het helpt het maatschappelijk debat als de dorpsraad dit ook communiceert naar haar achterban.

De burgemeester geeft aan dat het besluit tot vestiging van een AZC in 't Elshuys niet wordt teruggedraaid. Daarover kan geen onduidelijkheid bestaan.

Overigens kan het door de spreidingswet ook nog zijn dat er in de toekomst nog meer asielopvang in de gemeente nodig is. Dat is op dit moment nog niet duidelijk.

5.1.2e geeft aan dat er nooit interesse is getoond in de omwonenden. Ze hebben het gevoel dat Albergen het afvoerputje is. Lig dicht bij Almelo, dus prettig voor de rest van de gemeente. Er is bij de inwoners een gevoel dat de gemeente er niet alles aan gedaan heeft om het tegen te houden.

5.1.2e heeft de indruk dat er in achterkamertjes van alles is besloten. De burgemeester geeft aan dat dat maar zeer de vraag is. Een aantal zaken waarover RTV Oost bericht, speelt zich af in gesprekken tussen COA en gemeente. Verder is de berichtgeving vooral gebaseerd op interne communicatie. De gemeente heeft meerdere keren aangegeven dat het anders denkt over de aantallen en samenstelling die het COA wil.

Er worden conclusies getrokken op basis van interne documenten. Er wordt een aantal essentiële zaken niet herkend. Het wordt een welles-nietes. De betrokken bestuurders worden door dergelijke conclusies ook wel ernstig aangetast in hun integriteit. Ook dat bevordert de samenwerking niet.

Het vertrouwen was al laag, waardoor deze berichtgeving leidt tot verder wantrouwen. Dat verklaart de vragen die de dorpsraad heeft gesteld.

Er bestaat een gevoel dat het COA en de gemeente samen dikke vrienden zijn. Dat bestrijdt de burgemeester. Uit de Woo-stukken blijkt wel degelijk dat de gemeente en het COA anders over zaken denken.

Uiteindelijk moeten we er met elkaar voor zorgen dat er de komende 10 jaar in goede harmonie kan worden gewoond door asielzoekers en inwoners.

De begeleidingsgroep en veiligheidsgroep lopen nu goed. Dit was in het begin wel lastig. Dat is ook begrijpelijk, want het is zoeken en er zit bovendien veel emotie. In het begin liep de communicatie hier niet goed. 5.1.2e merkt op dat het belangrijk is om in de nieuwsbrief de geplande werkzaamheden in en rond 't Elshuys te blijven vermelden.

De dorpsraad is ook teleurgesteld in het feit dat er steeds minder mensen zich voldoende betrokken voelen met Albergen (met name in andere dorpen).

5.1.2e geeft aan dat we alleen maar kunnen leren van de fouten die we gemaakt hebben. Daarbij is het belangrijk om, in geval van fouten, excuses te maken. Verder is er behoefte aan duidelijkheid over wie wat destijds wist. De dorpsraad vindt dat de gemeente heeft gefaald. Veel mensen gaan ook onbevangen de gemeenteraad in. Nu komt er een enorm vraagstuk op de raad af. Het is de vraag of de raadsleden voldoende capabel zijn. Het zijn in feite amateurs. Wij zijn als Tubbergen maar een hele kleine gemeente. Als er gesproken wordt over dreigen vanuit het Rijk, dan kun je dat als gemeente toch niet wegwuiven?

De burgemeester geeft aan dat de raadsleden bereid zijn om hun nek uit te steken. Het is ontzettend ingewikkeld. Allerlei dossiers: windenergie, energiecrisis, stikstof, inflatie, etc. Raadsleden moeten dealen met die dossiers, waarbij ze weten dat ze het nooit goed kunnen doen voor iedereen.

De burgemeester is ervan overtuigd dat de raad op de juiste momenten wel betrokken is. Nog even ter verduidelijking: In het presidium wordt gesproken over het proces, daar worden geen besluiten genomen.

Ongetwijfeld zijn zaken niet goed genoeg gegaan. Wat heeft de dorpsraad van de gemeente nodig om vertrouwen te winnen? Uiteraard wel vanuit de verantwoordelijkheid die we allemaal hebben. Ook de kernwethouder, de heer Oude Avenhuis, wil hierin een rol spelen. Een afspraak tussen dorpsraad en de kernwethouder is al gemaakt. Tijdens dat gesprek wordt vooral gesproken over de manier waarop we in de toekomst met elkaar om gaan.

Tot slot geeft de burgemeester aan dat de brief van de dorpsraad op de lijst met ingekomen stukken van de gemeenteraad wordt gezet. De beantwoording volgt niet voor de eerste raadsvergadering. In het presidium wordt de vervolgprocedure besproken. Ook zal de burgemeester de fractievoorzitters en de gemeenteraad melden dat er een gesprek met de dorpsraad is geweest.

De burgemeester geeft aan dat het goed was om elkaar te spreken en dankt de aanwezigen voor het gesprek.